

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник ректора ХНАДУ

(перший проректор)

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>«Основи стандартизації»</u> (назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)
підготовки	<u>бакалавра</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузі знань	<u>0501 «Метрологія, вимірювальна техніка та інформаційно-вимірювальні технології»</u> (шифр і назва галузі знань)
напряму підготовки	<u>6.051001 «Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології»</u> (шифр і назва напряму підготовки)
спеціальності¹	<u>«Метрологія та вимірювальна техніка»</u> (шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)
	(<u>шифр ВПП05</u>) (за ОПП чи № навчального плану)

2017 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи стандартизації» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напряму (спеціальності) «Метрологія та інформаційно-вимірвальні технології».

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення із загальними принципами функціонування національної системи стандартизації, правилами розробки та застосування стандартів на підприємстві

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є категорії та види нормативних документів щодо впорядкування діяльності у певній галузі, принципи, методи, правила їх розробки, викладення, застосування.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів сучасної системи знань у галузі стандартизації, знань, умінь і навичок щодо практичного використання наукових та прикладних основ стандартизації, організації робіт зі стандартизації на підприємстві, розробки та викладення проектів нормативних документів.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні поняття стандартизації,
- її правові та методичні основи,
- види нормативних документів, їх систем,
- порядок розробки та впровадження стандартів на підприємстві,
- відповідальність за недодержання обов'язкових вимог стандартів,
- особливості міжнародних процесів стандартизації,
- вимоги до стандартизації систем управління якістю, охорони навколишнього середовища, управління безпекою праці.

вміти:

- розрахувати рівень уніфікації об'єкта,
- техніко-економічну ефективність стандартизації,
- визначити справжність товару за його штриховим кодом,
- написати пояснювальну записку до проекту стандарту,
- визначити відповідальність за недодержання обов'язкових вимог стандартів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи стандартизації» є дисципліною, якій передують вивчення дисципліни «Основи метрології та вимірвальної техніки». Вона також забезпечує підготовку студентів з навчальних дисциплін «Основи сертифікації», «Певірка та калібрування засобів вимірвальної техніки».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ²
Кількість кредитів - 3 Кількість годин - 108	За вибором ВНЗ	
Семестр викладання дисципліни	6	-
Вид контролю:	екзамен	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	32	-
- практичні, семінарські (годин)	16	-
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- самостійна робота студентів (годин)	60	-
- курсовий проект (годин)	-	-
- курсова робота (годин)	-	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	-

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні засади стандартизації в Україні

Тема 1. Основні поняття стандартизації, її рівні, функції, принципи.

Тема 2. Нормативно-правові основи стандартизації.

Тема 3. Методичні основи стандартизації.

Тема 4. Параметрична стандартизація.

Тема 5. Ефективність стандартизації. Кодування інформації про товар.

Тема 6. Міжнародна стандартизація.

Розділ 2. Організація національної стандартизації України

Тема 7. Організація робіт зі стандартизації.

Тема 8. Департамент технічного регулювання.

Тема 9. Види нормативних документів, їх системи.

Тема 10. Порядок розробки нормативних документів. Правила і методи прийняття міжнародних нормативних документів.

Тема 11. Технічні регламенти.

Розділ 3. Стандартизація у виробничій сфері

Тема 12. Порядок впровадження стандартів на підприємстві. Державний нагляд за впровадженням і дотриманням стандартів.

Тема 13. Стандартизація непродовольчих товарів.

Тема 14. Стандартизація продовольчих товарів.

Тема 15. Стандартизація систем управління якістю.

Тема 16. Стандартизація систем управління безпекою праці та охороною навколишнього середовища.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Янушкевич Д. А. Міжнародна та національна стандартизація: навч.-метод. посіб. / Д. А. Янушкевич, О. А. Коваль; Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Х.: ХНАДУ, 2010. – 295 с.

2. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: Підручник / Р.В. Бичківський, П.Г. Столярчук, П.Р. Гамула. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2004. – 560 с.

Допоміжна

3. ДСТУ 1.1:2015 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів (ISO/IEC Guide 2:2004, MOD)

4. ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації

5. ДСТУ 1.7:2015 Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ)

6. ДСТУ ISO 9000:2007 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2005, IDT)

7. ДСТУ ISO 9001:2009 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2008, IDT)

8. ДСТУ ISO 9004:2012 Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю (ISO 9004:2009, IDT)

9. ДСТУ ISO 14001:2006 Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосовування (ISO 14001:2004, IDT)

10. ДСТУ OHSAS 18001:2010. Системи управління гігієною та безпекою праці (OHSAS 18001:2007, IDT)

11. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною та безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001 (OHSAS 18002:2008, IDT)

12. ДСТУ ISO 10012:2005 Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання (ISO 10012:2003, IDT)

13. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2005, IDT)

Інформаційні ресурси

14. Наказ міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.02.2015 № 76 «Про затвердження Положення про керівну раду національного органу стандартизації» (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0186-15>)

15. Розпорядження Кабінету міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 1163-р «Про визначення державного підприємства, яке виконує функції

національного органу стандартизації» (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80>)

16. Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII «Про стандартизацію» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>)

17. Розпорядження Кабінету міністрів України від 31.10.2011 № 1123-р «Про заходи щодо утворення національного органу стандартизації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1123-2011-%D1%80>)

18. Постанова Кабінету міністрів України від 21.08.2003 № 1337 № «Про утворення Українського науково-дослідного і навчального центру проблем стандартизації, сертифікації та якості» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1337-2003-%D0%BF>)

19. Наказ Держспоживстандарту України від 20.05.2002 № 298 «Про затвердження Типового положення про технічний комітет стандартизації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0578-02>)

20. Указ президента України від 13.04.2011 № 465/2011 «Про Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>)

21. Постанова Кабінету міністрів України від 25.05.1992 № 269 «Про організацію роботи, спрямовану на створення державних систем стандартизації, метрології та сертифікації» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/269-92-%D0%BF>)

22. Декрет Кабінету міністрів України від 10.05.1993 № 46-93 «Про стандартизацію та сертифікацію» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/46-93>)

23. Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>)

24. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 08.08.2014 року № 957 «Про затвердження Положення про департамент технічного регулювання та метрології» (http://www.leonorm.com/p/NL_DOC/UA/201401/Nak957.htm)

25. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 20.08.2002 № 255 «Про затвердження Положення про штрихове кодування товарів» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0733-02>)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Контроль за кожний розділ дисципліни відбувається у вигляді тестування за 100 бальною системою. Поточний контроль є результатом виконання кожної практичної роботи. Підсумковий контроль за дисципліну здійснюється у вигляді іспиту. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни може визначатися як середньозважена результатів поточного контролю та контролю за кожний розділ за згодою студента.

Розробники програми: асистент _____

Букреева О. С.